

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het realiseren van ambities kan niet zonder het nemen van risico's. Risico's horen bij het proces om zaken te veranderen. Het is belangrijk bewust te zijn van de risico's en hierop te sturen. Doorontwikkeling van het risicobeleid en bewustzijn van risico's staat hoog op de agenda. In deze paragraaf geven we inzicht in de risico's en zetten we deze af tegen de weerstandscapaciteit van de gemeente. De verhouding tussen de risico's en de weerstandscapaciteit wordt het weerstandsvermogen genoemd.

De tekst van artikel 11 van het BBV betreffende de paragraaf weerstandsvermogen luidt:

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

De weerstandscapaciteit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken, om niet-begrote kosten te dekken;

Alle risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn, in relatie tot de financiële positie.

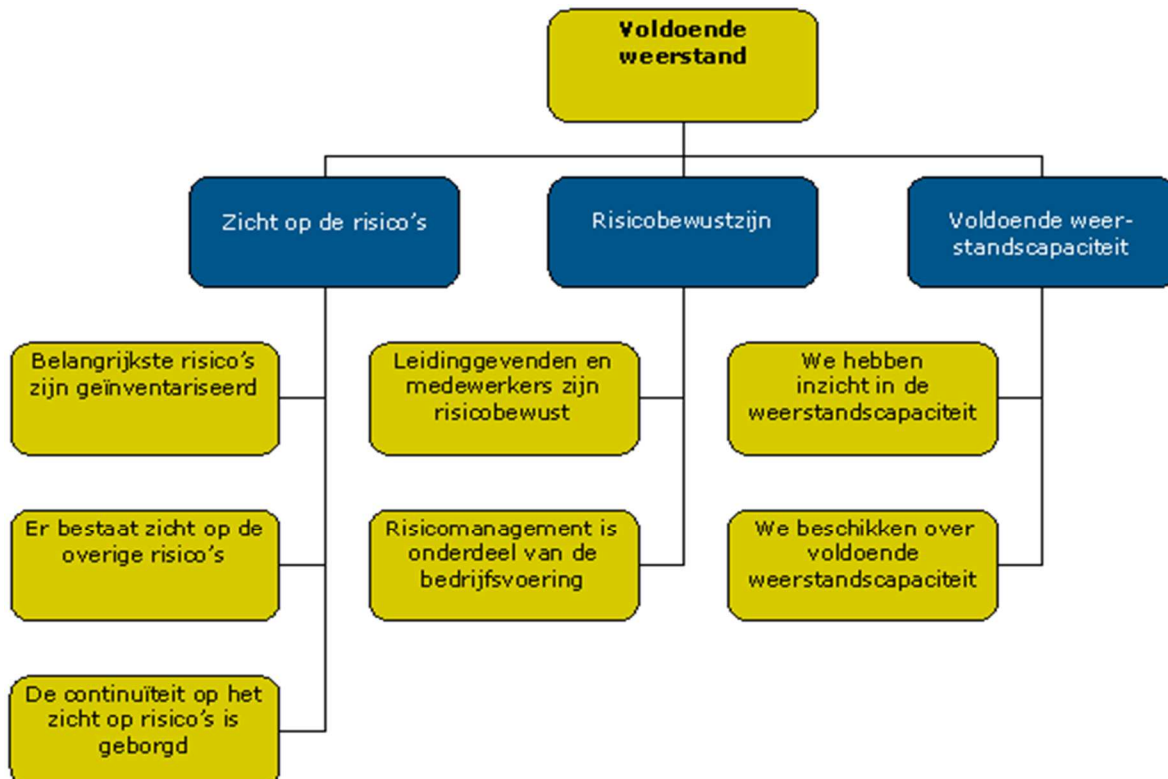
2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat tenminste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een set financiële kengetallen
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Welke ontwikkelingen spelen er?

Om er zorg voor te dragen dat risicomangement organisatiebreed structureel meer aandacht krijgt en blijvend wordt ingebed in reguliere werkprocessen, wordt er een verbeteringslag gemaakt om de risico's beter te identificeren en te beoordelen. Bij het in kaart brengen van de risico's wordt met name aandacht besteed aan risico's die betrekking hebben op omgeving, personeel, organisatie, ICT en gebeurtenissen die zich mogelijk voordoen op het juridische vlak. Belangrijk onderdeel van het risicomangement is het risicobewustzijn.

Wat willen we bereiken?

WAT DOEN WE DAARVOOR?

Prioriteiten	Doelstelling	Activiteiten 2017
Zicht op risico's	Belangrijkste risico's zijn geïventariseerd	In een gesprek met de ambtelijke organisatie van HLT zijn de risico's geïventariseerd en interne beheersingsmaatregelen getroffen.
	Er bestaat zicht op de overige risico's	De domeinmanagers bewaken de aandacht voor risico's. In de planning- en control documenten vindt terugkoppeling plaats.
	De continuïteit op het zicht op risico's is gewaarborgd.	Bij het beschrijven van processen is risicobeheersing opgenomen.
Risicobewustzijn	Leidinggevend en medewerkers zijn risicobewust.	In de beleidsnotities wordt zo nodig ingegaan op de risico's. Risicobewust zijn wordt meegenomen in het management development traject van teamcoördinatoren.
	Risicomanagement is onderdeel van de bedrijfsvoering.	In de procesbeschrijvingen is risicobeheersing opgenomen.
Voldoende weerstandscapaciteit	We hebben inzicht in de weerstandscapaciteit.	We hebben de beschikbare weerstandsmiddelen geïventariseerd.
	We beschikken over voldoende weerstandscapaciteit.	We hebben een globale inschatting gemaakt.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en de mogelijkheden waarover kan worden beschikt om niet geraamde lasten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat uit incidentele en structurele middelen. Incidentele middelen zijn eenmalig in te zetten zoals reserves. Een structureel middel is de maximale ruimte om de belastingopbrengsten te verhogen. De ruimte in de weerstandscapaciteit is het verschil tussen de weerstandscapaciteit en het totaal van alle risico's.

INCIDENTELE WEERSTANDSCAPACITEIT

Incidentele weerstandscapaciteit				
(in € 1.000)				
stand per 1 januari:	2019	2020	2021	2022
Algemene reserve	60.713	58.955	57.940	57.068
Stille reserves	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	61.713	59.955	58.940	58.068

- Algemene reserve

De omvang van de algemene reserve komt in aanmerking voor de weerstandscapaciteit. De omvang van de algemene reserve bedraagt per januari 2018 € 65,4 miljoen.

- Stille reserves

In diverse eigendommen, zoals gebouwen en aandelen, zitten stille reserves. De te verwachten opbrengst van onroerende zaken zijn in 2015 opnieuw geactualiseerd en geraamd op € 9,2 miljoen. De verkoop van de Industriekade is inmiddels

gerealiseerd (€ 0,5 miljoen). De opbrengsten worden gedeeltelijk gebruikt voor de investeringsstrategie Holland Rijnland. Daarvoor is gefaseerd € 6,6 miljoen nodig, zodat een bedrag van € 2 miljoen kan worden aangemerkt als stille reserve. Wij hebben de stille reserve voor 50 % ingeboekt.

STRUCTURELE WEERSTANDSCAPACITEIT

Structurele weerstandscapaciteit (in € 1.000)	2019	2020	2021	2022
stand per 1 januari:				
<i>Onbenutte belastingcapaciteit:</i>				
Onroerende zaakbelastingen	6.092	6.092	6.092	6.092
Hondenbelasting en Toeristenbelasting	200	200	200	200
Onvoorzien	25	25	25	25
Totaal structurele weerstandscapaciteit	6.317	6.317	6.317	6.317

- Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit betreft de ruimte tussen de feitelijk geraamde inkomsten uit belastingen (onroerende zaakbelastingen (OZB), rioolheffing en afvalstoffenheffingen) versus de maximaal te realiseren inkomsten. Bij de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit OZB wordt de ruimte bepaald tussen het voorgestelde Teylingse OZB-tarief in de begroting en het door het Rijk vastgestelde drempeltarief voor 'artikel 12'-gemeenten. (Het Rijk heeft aangegeven bij welk tarief (percentage) een gemeente onder curatele wordt gesteld en een zogenoemde artikel 12 status krijgt). Ook het dekkingspercentage van de tarieven voor rioolheffing en afvalstoffenheffing is onderdeel van de onbenutte belastingcapaciteit. In Teylingen is voor de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing gekozen voor 100% kostendekking. Ook voor de leges (inclusief bouwleges) is gekozen voor 100% kostendekking. Op dit onderdeel is geen onbenutte belastingcapaciteit aanwezig.

In 2009 zijn de Hondenbelasting en de Toeristenbelasting afgeschaft. Deze zijn aan de onbenutte belastingcapaciteit toegevoegd.

- Onvoorzien

Onvoorzien is een verplicht te ramen bedrag in de begroting voor het opvangen van onontkoombare en niet uit te stellen uitgaven die ten tijde van het opstellen van de begroting niet zijn voorzien. Het is een post waarop nooit rechtstreeks betalingen (mogen) worden gedaan. Voor de inzet van dit budget is een begrotingswijziging nodig. Het budget onvoorzien wordt verlaagd ten gunste van het benodigde uitgavenbudget. Structureel is een bedrag van € 25.000 geraamd.

Risico's

De risico's zijn in het hierna volgende overzicht per programma inzichtelijk gemaakt.

Korte toelichting op de gehanteerde systematiek:

- In de eerste kolom worden de risico's genummerd, deze nummering sluit aan bij de eventuele toelichting op het risico vermeld onder elk programma;
- In de tweede kolom wordt het risico omschreven;
- In de derde kolom staat de kans uitgedrukt in percentages dat het risico zich voordoet, tussen 10% en 25% (voorheen: laag), 25% en 50% (voorheen: middel) en tussen 50% en 75% (voorheen: hoog);
- In de vierde kolom worden de maximale financiële gevolgen geïdentificeerd indien een risico zich voordoet.

Inventarisatie van de risico's

In deze paragraaf worden de onderkende risico's verwoord. Niet van elk risico is de kans dat het risico zich voordoet even groot. Ook heeft niet elk risico een gelijke mate van financiële impact.

RISICO'S PROGRAMMA1 ENERGIEK EN SOCIAAL TEYLINGEN

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1	De beoogde inzet vanuit het sociaal netwerk blijkt in de praktijk beperkt mogelijk (WMO, Jeugd)	>25% <50%	€ 50.000
2	De vraag naar (kosten van) zorg/ondersteuning overstijgt het budget (WMO, Jeugd)	<25%	€ 200.000
3	Beoogde integraliteit van hulpverlening komt niet tot stand (WMO, Jeugd)	>50% <75%	€ 25.000
4	Loonkosten van zittende Wsw-ers drukken onevenredig zwaar op het totale P-budget (Participatie)	>25% <50%	€ 75.000
5	Wet werk en bijstand (Wwb)	<25%	€ 104.000
6	Verandering BTW regime sportaccommodaties	>25% <50%	PM
7	Leerlingenvervoer	>25% <50%	€ 30.000

Toelichting op de risico's van Programma Energiek en sociaal Teylingen

In bollen 5 verband zijn de financiële risico's (oorzaak, gevolg, maatregel) op het gebied van de nieuwe taken in het Sociaal Domein geïnventariseerd. Hieronder zijn de belangrijkste risico's opgenomen.

- Risico**
De beoogde inzet vanuit het sociaal netwerk blijkt in de praktijk beperkt mogelijk (WMO, Jeugd)

Maatregelen

 - voldoende mantelzorgondersteuning,
 - vroegsignalering van (on)mogelijkheden van sociaal netwerk.
- Risico**
De vraag naar (kosten van) zorg/ondersteuning overstijgt het budget (WMO, Jeugd)

Maatregelen

 - afspraken maken met huisartsen,
 - monitoren, analyseren en prognosering van budget en uitgaven en cliënten,
 - heroverwegen beleid,
 - opdrachtgeverschap goed invullen om preventief te kunnen handelen en tijdig te kunnen sturen,
 - opstellen draaiboek (incl. communicatieplan) bij faillissement specialistische zorgaanbieder.
 - invulling accounthouderschap,
 - inzetten extra financiële middelen (bestemmingsreserve)
- Risico**
Beoogde integraliteit van hulpverlening komt niet tot stand (WMO, Jeugd)

Oorzaak

 - cultuuromslag bij zorgaanbieder gaat langzaam,
 - zorgverlener stelt organisatiebelang boven samenwerking,
 - samenwerking tussen organisaties stagneert.

Gevolg

 - in-efficiency in de dienstverlening,
 - stijging van de kosten,

Maatregelen

 - meer sturing / regie op samenwerking door inzet extra capaciteit,
 - partijen tijdig en blijvend betrekken bij inrichting nieuwe stelsel,
 - invulling regierol van de gemeente en het opdrachtgeverschap.
- Risico**
Loonkosten van zittende Wsw-ers drukken onevenredig zwaar op het totale P-budget (Participatie)

Maatregelen

- re-integratie zittende Wsw-ers bevorderen, overleg met en invloed uitoefenen op de GR waar de Maregroep onder valt.

Overige risico's

5. In tijden van economische recessie wordt het beroep op uitkeringen groter. Ondanks het herstel bleef de afgelopen jaren het aantal bijstandsklanten stijgen. Uit de halfjaarcijfers 2018 van de ISD blijkt voor het eerst een daling. Het werkelijk aantal bijstandsklanten is gedaald van 333 per 1 januari 2018 naar 318 per 30 juni 2018. De bijstandsuitgaven worden gefinancierd van een Rijksbijdrage. Als de uitgaven dalen daalt de Rijksbijdrage ook.
6. Bij investeringen in sport, zoals aanleg van kunstgrasvelden, vormt btw momenteel geen kostenpost voor de gemeenten. De gemeente kan volstaan met een investeringsbijdrage exclusief btw omdat de betreffende sportstichtingen gebruik kunnen maken van het sportbesluit. Met ingang van 2019 wordt de btw-sportvrijstelling verruimd. Dit naar aanleiding van Europese jurisprudentie. De verruiming van de btw-sportvrijstelling kan nadelig uitpakken voor gemeenten, vooral omdat de btw op de investeringen niet langer aftrekbaar is. De opbrengst van het Rijk, die het gevolg is van het financiële nadeel voor gemeenten en sportstichtingen, sluit het kabinet terug naar de sport via een specifieke uitkering voor gemeenten en een subsidie voor sportstichtingen. Of de compensatie voor individuele gemeenten toereikend is is op dit moment nog onduidelijk..
7. De kosten voor het leerlingenvervoer is een risicofactor met een open einde regeling.

RISICO'S PROGRAMMA 2 PRETTIG WONEN VOOR IEDEREEN

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1.	Grondexploitatie (vertraging projecten)	<25%	2.000.000
2.	Bodemverontreinigingen	>10% <25%	300.000
3.	Bijdrage investeringsfonds Holland Rijnland (opbrengst verkoop gem. eigendommen)	>25% <50%	1.500.000
4.	Planschade	>10% <25%	500.000
5.	Omgevingsdienst West-Holland	>25% <50%	50.000
6.	Beheerplannen openbare ruimte	>25% <50%	€ 100.000
7.	Groot onderhoud Herenweg Warmond	>25% <50%	€ 1.500.000
8.	Klimaatverandering, uitval bomen en water op straat	>10% <25%	€ 80.000
9.	Foute beoordeling stilleggen bouw door B&W toezicht of handhaving	>10% <25%	€ 20.000
10.	Asbest in de ondergrond of in openbare gebouwen	>25% <50%	€ 40.000

Toelichting op de risico's van Programma Prettig wonen voor iedereen

1. Wij voeren een combinatie van actief en passief grondbeleid (zie paragraaf Grondbeleid). Bij grondexploitatie in Sassenheim is er sprake van een actief grondbeleid. Deze grondexploitatie is voor ons risico en onze rekening. Voor Hooghkamer is sprake van een combinatie van een deel uitgifte en kostenverhaal. Voor het kostenverhaal deel is een voorziening getroffen van ruim € 900.000. Vertraging betekent financieel risico (extra financieringslasten), juridische complicaties en extra inzet van het ambtelijk apparaat. Voor verdere informatie over de voortgang en risico's van de grondexploitaties verwijzen wij naar de paragraaf Grondbeleid.

De gemeente loopt als grondeigenaar een risico. In het slechtste geval moet de boekwaarde van de grond worden afgeeraamd naar de marktwaarde.

2. In algemene zin geldt dat er voor ons een financieel risico bestaat van sanering van locaties met een bodemverontreiniging. Om dit risico op te vangen beschikt de gemeente over een reserve bodemsanering (31 december 2017: € 413.350).
3. Jaarlijks moet de gemeente een bijdrage van ruim € 0,7 miljoen betalen aan het investeringsfonds Holland Rijnland (verplichting 2018-2024: € 5.123.000). De Bijdrage wordt betaald uit de reserve Investeringsstrategie Holland Rijnland (31/12/2017: € 1.250.000). Opbrengsten van de verkoop van gemeentelijke eigendommen worden gestort in de reserve. Als de geraamde verkopen niet worden gerealiseerd moeten andere middelen uit de exploitatie worden gevonden om de jaarlijkse bijdrage te dekken.
4. De schadeclaims op grond van artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) worden niet geraamd. Voor de nieuwe plangebieden die wij zelf ontwikkelen, zijn wij in beginsel eigen risicodragers. In de reguliere bedrijfsvoering zijn maatregelen ingebouwd om planschade te beperken. Bij de ontwikkeling van particuliere planwijzigingen sluiten wij overeenkomsten om de planschade af te wentelen op de initiatiefnemer.
5. De financiële positie van de dienst is onvoldoende. In 2017 zijn maatregelen in uitvoering genomen om de positie te verbeteren. Mochten de maatregelen niet leiden tot de gewenste financiële robuustheid, dan kan dit leiden tot een extra bijdragen van de deelnemende gemeenten.
6. Wij actualiseren periodiek de beheerplannen. Deze actualisatie kan leiden tot veranderende uitgaven, welke afwijken van de kosten opgenomen in de begroting. In de paragraaf 'Onderhoud kapitaalgoederen' staat aangegeven welke beheerplannen aanwezig zijn en wanneer actualisatie nodig is. Daarnaast kunnen bij het onderhoud van de buitenruimte onverwachte tegenvallers optreden, bijvoorbeeld: asbest, vervuilde grond, kabels, schades, verzakkingen, langdurige vorstperiodes etc.
7. Ramingen in de begroting zijn gebaseerd op de uitvoering van groot onderhoud Herenweg. Financiële risico's zitten in staat van de ondergrond en de gewenste herinrichting vanuit participatie.
8. Door klimaatverandering ontstaan lange perioden van droogte en heftige neerlag. Droogte geeft uitval van groen en bomen, neerslag geeft wateroverlast op straat en mogelijk in woningen.
9. Als de bouw ten onrechte is stilgelegd kan dit leiden tot een schadeclaim.
10. Door stortingen in het verleden wordt soms asbest in de grond aangetroffen. Ook in gemeentelijke gebouwen treffen we soms onverwacht asbest aan. In beide gevallen moet worden gesaneerd.

RISICO'S PROGRAMMA 5 MODERN BESTUUR, INVLOEDRIJKE INWONERS

Nr.	Risico	Kans	Bedrag
1	Algemene uitkering	>25% <50%	€ 400.000
2	Gewaarborgde geldleningen natuurlijke en rechtspersonen	>10% <25%	€ 350.000 (5%)

3	Gewaarborgde geldleningen Waarborgfonds Sociale Woningbouw	>10% <25%	PM
4	Verbonden partijen	>25% <50%	€ 750.000
5	Projectsubsidies van provincie of rijk	>10% <25%	€ 500.000
6	Rampen / crisisbestrijding	>10% <25%	€ 500.000 inschatting
7	Belasting inkomsten niet-woningen	>50% <75%	€ 90.000
8	Vandalisme	>10% <25%	€ 65.000
9	Automatisering / ICT	>5% <10%	max. € 820.000
10	Aanbestedingen	>10% <25%	PM
11	Hybride geldlening BNG (€ 25 mln.)	>50% <75%	max. € 900.000
12.	Bouwleges	>25% <50%	150.000

Toelichting op de risico's van Programma Modern bestuur, invloedrijke inwoners

- De hoogte van de algemene uitkering die uit het gemeentefonds ontvangen wordt is gekoppeld aan de Rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer uit dan ontvangen gemeenten een hogere algemene uitkering, geeft het Rijk minder uit dan wordt de algemene uitkering verlaagd. In dit laatste scenario schuilt het risico dat de gemeente niet tijdig haar uitgavenpatroon op de lagere inkomsten aan kan passen. De ervaring leert dat de cijfers van jaar op jaar enigszins fluctueren. In de meicirculaire 2018 is de ruimte in het BCF-plafond uit de algemene uitkering gehaald. Voor Teylingen is dat € 800,000,-. De toezichthouder adviseert uit voorzichtigheidsprincipe 50% van dit bedrag op te nemen. Teylingen heeft er voor gekozen dit bedrag wel voor 100% op te nemen in de begroting.
- Er zijn aan diverse instellingen gewaarborgde geldleningen verleend. De grootste gewaarborgde lening is verleend aan de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) (€ 7 miljoen). Jaarlijks ontvangt de gemeente de begroting en de jaarrekening van de instellingen.
- Voor de toetsing van gewaarborgde geldleningen maakt Teylingen gebruik van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het betreft waarborgen aan de vier woonstichtingen. Het WSW toetst aanvragen voor de waarborg van geldleningen. Daarvoor heeft het WSW een risicomonitoring opgezet, die moet voorkomen dat er daadwerkelijk aanspraak op de borgstelling wordt gedaan.
- Teylingen heeft in een toenemend aantal organisaties een bestuurlijk en financieel belang (zie paragraaf verbonden partijen). Dit behelst een risico omdat Teylingen verplicht kan worden bij te springen bij eventuele nadelige resultaten van desbetreffende organisaties. Raadsleden en/of collegeleden die binnen een verbonden partij de gemeente vertegenwoordigen, nemen een steeds actievere rol in zodat tijdig kan worden bijgestuurd. Voor de realisatie van ambities maken we in sommige gevallen gebruik van provinciale of rijkssubsidies. Wanneer niet aan de voorwaarden wordt voldaan moeten de subsidiegelden soms worden teruggestort. Het proces is zodanig ingericht dat hier aandacht voor is.

5. Voor de realisatie van ambities maken we in sommige gevallen gebruik van provinciale of rijkssubsidies. Wanneer niet aan de voorwaarden wordt voldaan moeten de subsidiegelden soms worden teruggestort. Het proces is zodanig ingericht dat hier aandacht voor is.
6. Teylingen ligt dicht bij Schiphol, heeft twee stations en diverse bedrijven binnen haar gemeentegrenzen waarbij een calamiteit kan voorkomen. Door het volgen van rampentrainingen en door de deelname aan rampenoefeningen wordt de organisatie voorbereid.
7. Bij de bepaling van het OZB tarief niet woningen wordt geen rekening gehouden met leegstand niet-woningen. Ervaring leert dat er ieder jaar sprake is van leegstand waardoor minder OZB inkomsten worden gerealiseerd dan op begrotingsbasis was geraamd. Ingeschat nadeel is maximaal € 90.000 per jaar..
8. De gemeente is verzekerd tegen brand-, storm-, vliegtuig- en inbraakschade voor gebouwen. Schades door vandalisme zijn voor rekening van de gemeente. Het risico bestaat dat bij onderverzekering een lager bedrag wordt uitgekeerd dan de werkelijke schade. De verzekerde waarden van de gebouwen zijn volgens de polissen geïndexeerd. Periodiek wordt de juistheid daarvan bezien door taxaties. De gemeente heeft budgetten voor vandalisme opgenomen. Tot op heden zijn deze budgetten toereikend.
9. De wetgeving op het gebied van informatiebeveiliging en privacy wordt steeds strenger. Om hier aan te kunnen voldoen investeren we structureel in specialistische kennis, expertise, capaciteit en het inregelen en borgen van de bijbehorende processen. Met de aanschaf en onderhoud van ICT en automatisering zijn grote bedragen gemoeid. HLT Samen brengt financiële en operationele risico's met zich mee als gevolg van de aanbesteding van de gehele automatiseringsomgeving. In het projectplan HLT Samen worden maatregelen opgenomen om de risico's te minimaliseren. Uitval van automatisering levert een risico op, met name omdat de dienstverlening steeds meer wordt gedigitaliseerd en geacht wordt 24/7 beschikbaar te zijn. Er is een uitwijkomgeving beschikbaar die met de aanstaande aanbesteding vernieuwd zal worden.
10. Het niet juist uitvoeren van de aanbestedingswet kan risico's met zich meebrengen. Om deze risico's te verkleinen zijn wij aangesloten bij een samenwerkingsverband in de regio, de stichting RIJK
11. Teylingen heeft een hybride lening uitstaan bij de BNG van € 25 mln.. Jaarlijks wordt hier ruim € 900.000 rente over ontvangen. In 2021 is een eerste ijk moment. De verwachting is dat de BNG de hybride lening niet meer (in deze constructie) verlengt. Mede ook omdat vanuit het Rijk de fiscale aftrekbaarheid van de (rente)vergoeding met ingang van 2019 wil beëindigen.
12. In de periode 2018-2019 zal naar verwachting de technische toets van een omgevingsvergunning naar private partijen gaan. De bestemmingsplan- en welstandstoets blijft wel de verantwoordelijkheid van de gemeente. Landelijk is de eerste voorzichtige schatting dat door de privatisering 30-40% van de leges niet meer bij de gemeente terecht komt. Een eerste voorzichtige schatting in Teylingen is dat dit ongeveer 10-15% zal zijn. Het verschil is te verklaren doordat we in Teylingen relatief weinig 'grote' aanvragen krijgen. Bij 'grote' aanvragen is de technische toets een substantieel onderdeel van de totale werkzaamheden, dit is anders dan bij 'kleine' aanvragen. Om flexibel in te kunnen spelen op dit soort ontwikkelingen werken wij al sinds 2015 met een flexibele schil.

Conclusie weerstandsvermogen gemeente Teylingen

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt de som van de per programma geïnventariseerde risico's afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit, dit leidt tot een ratio weerstandsvermogen van 5,7. Gelet op de landelijk gehanteerde tabel inzake de weerstandsnorm, waarbij een uitkomst van > 2 de betekenis heeft van uitstekend, kan de ratio voor Teylingen als uitstekend worden gekwalificeerd.

Financiële kengetallen

In 2014 heeft de commissie Depla geadviseerd over vernieuwing van de begroting en de verantwoording van gemeenten. Om de financiële positie van gemeenten weer te geven en onderling landelijk te vergelijken, is onder andere geadviseerd om vanaf de begroting 2016 de volgende financiële kengetallen op te nemen.

Kengetallen	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netto schuldquote	15,6%	33,8%	45,9%	65,6%	35,4%	32,5%
Netto schuldpositie gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-26,9%	-16,4%	-2,1%	14,9%	21,5%	18,9%
Solvabiliteit	67,2%	63,3%	60,0%	54,9%	63,1%	63,4%
Grondexploitatie	1,4%	0,5%	-0,6%	-2,0%	-1,5%	-1,1%
Structurele exploitatieruimte	2,1%	0,8%	4,2%	1,2%	0,7%	0,6%
Woonlasten Teylingen t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor	89,3%	86,4%	87,8%	88,8%	89,8%	92,2%

De kengetallen geven het volgende aan:

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De berekening is uitgewerkt in de paragraaf financiering.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De berekening is uitgewerkt in de paragraaf financiering.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De berekening is uitgewerkt in de paragraaf financiering.

Het kengetal grondexploitatie zet de bouwgrond in exploitatie af tegen de totale baten (excl. mutaties reserves) De berekening is uitgewerkt in de paragraaf grondbeleid.

De structurele exploitatie ruimte wordt bepaald door het saldo van structurele baten en lasten en het saldo van structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door het saldo van geraamde baten en lasten.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan het landelijk gemiddelde. De berekening is uitgewerkt in de paragraaf lokale lasten.

Het kengetal grondexploitatie is zeer laag, wat een gering risico aangeeft bij het afdekken van eventuele verliezen op de grondpositie, bijvoorbeeld door te sturen op begrote inkomsten, danwel gebruik te maken van de mogelijkheden die de structurele exploitatieruimte biedt. Daarnaast kunnen financiële risico's intern goed opgevangen worden getuige de hoge solvabiliteitsratio en de relatief lage netto schuldquote. Waarbij de categorie 1A en 1B niet los van elkaar beoordeeld kunnen worden. Het verschil laat zich verklaren door de uitgezette hybride lening bij de BNG. Ook woonlasten in Teylingen bieden in geval van structurele tekorten soelaas om deze tekorten af te dekken.